

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2019 – 2020

Probă scrisă

Limba și literatura română

Testul 13

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

40 de puncte

Citește următorul text:

O babă și-un moșneag ieșiră cătră lumina dinspre carele Lipscanului. Femeia venea înainte, omul ceva mai îndărăt, cu capul puțin înălțat și părând a asculta cu mare luare-aminte zvoana și glasurile de la focul nostru.

Bătrânul e orb, mi-am zis eu privindul. Pare a-l trage baba după dânsa c-o frânghioară, însă el pășește pe urma ei fără greș către mirosul fripturii și larma sfatului.

Baba purta broboadă de ștergar alb, catrință și sumăieș scurt. Orbul era și el îmbrăcat ca muntenii, cu pălărioară neagră și strai alb, iar cojocelul îl ținea numai pe umeri; și de sub cojocel, de la subsuoara stângă, îi atârna cimpoiul, cu clonțul spre pământ... Când se simți aproape, orbul se opri, numai baba mai făcu câțiva pași cătră foc. El se opri și lumina îi bătea obrazul neclintit împresurat de barba albă.*

Mulți dintre tovarășii mei nu-l băgaseră încă în seamă. Numai jupânul negustor de Lipsca, înțelegând despre ce e vorba, începu a râde.

— *Mătușă Salomie, zise el, tot n-ai scăpat de moșneagul cel chior? Văd că se ține hojma* de dumneata.*

— *Așa-i, jupâne, răspunse ea cu vioiciune și subțire, însă fără răutate. [...]*

Bătrânul zâmbea, ațintind spre foc ochii lui de albușuri coapte.

— *Mie-mi plac tovarășiiile vesele, vorbi el c-o voce blândă și joasă. Îmi place și vinul nou, și friptura de pui în țigla. Foarte-mi place s-ascult istorisiri. Și să spun și eu câte știu din trecute vremi.*

Comisul Ioniță se întoarse spre orb; și după ce-l privi îl întrebă cu mirare: [...]

— *Dar istorisiri știi să spui?*

— *Știu, ca oricare om, de ce să nu știu?*

— *Văd că te lauzi, însă află că istorisiri ca mine și ca prietinel meu căpitanul Neculai Isac nu-i nimeni să știe în toată țara asta a Moldovei.*

— *La asta eu nu mă pun împotriva [...].*

— *Vra să zică [...] nu știi numai să bei și să mănânci; știi să și cânti.*

— *Știu și asta, stăpâne, din mila lui Dumnezeu. Știu și altele. [...] Adă-ți aminte, liță Salomie, de vremea când purtai la gât mărgăritar [...].*

— *Cum? Știi și ce-i mărgăritarul? se miră comisul Ioniță.*

— *Știu, căci l-am văzut și eu o dată lucind. Mărgăritarul, cinstite stăpâne, e o piatră scumpă care se găsește în scoici, la mare. Cum îi acuma, într-o noapte de toamnă, când marea-i lină, ies anume scoici la mal și se deschid la lumina lunii. Și aceea în care cade o boabă de nisip se închide și întră la adânc. Iar din acea boabă de nisip se naște mărgăritarul.*

— *Acest orb sărac are, după câte văd, destulă înțelepciune, vorbi negustorul de Lipsca. [...]*

— *Rămânând fără vedere încă de pe când eram copil, am ieșit din sat de la noi și-am pornit în lume. Și oploșindu-mă într-o iarnă, pe apa Prutului, la o perdea de oi, am stat pe lângă niște baci bătrâni la focuri care nu se mai stingeau niciodată. Și acei baci vechi din pustie m-au învățat lângă foc acest cântec [...]. Iar după ce m-am despărțit de acei baci [...], am umblat hoinărind pe unde am vrut, prin târguri și sate, și pe la iarmaroace mari.*

Mihail Sadoveanu, *Orb sărac* (fragmente)

*Sumăieș – diminutiv de la suman, o haină țărănească lungă (până la genunchi)

*hojma – mereu

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *lină*, *hoinărind*. **4 puncte**
2. Menționează rolul virgulei din secvența: — *Mie-mi plac tovarășiiile vesele, vorbi el*. **4 puncte**
3. Explică modul de formare a cuvintelor subliniate din secvențele *Bătrânul e orb*; *cu pălărioară neagră și strai alb*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin vocale în hiat din secvența: *Văd că te lauzi, însă află că istorisiri ca mine și ca prietinel meu căpitanul Neculai Isac nu-i nimeni să știe în toată țara asta a Moldovei*. **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, motivul pentru care negustorul de Lipsca îl apreciază pe orbul sărac. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi un personaj din textul dat. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două trăsături ale personajului ales, prin valorificarea textului dat;
- să illustrezi două modalități de caracterizare a personajului ales, prin câte o secvență comentată;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul minim de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea

36 de puncte

Citește următorul text:

În Antichitate, era renumit cultul pentru flori la popoarele Orientului, respectiv în China, India și Japonia. Parcuri imense de flori împrejmuiau palatele împăraților chinezi, cu flori precum azaleea, camelia, crinul, lotusul sau trandafirul. Grădinile indiene ofereau și ele un sortiment floricol variat, caracterizat de vegetația naturală luxuriantă. Japonia, pe de altă parte, era vestită pentru celebrele aranjamente florale Ikebana, notează prof. dr. Florin Toma în cartea „Floricultură și Artă florală”. [...]

Oamenii au început încă din acea perioadă să folosească florile în scopuri diverse, demne de menționat fiind și grădinile suspendate ale Semiramidei din Babilon, care au constituit una dintre „cele 7 minuni ale lumii antice”. Iranul era și el celebru pentru grădinile sale, așa-numitele paradisuri în care se cultivau atât arbori, cât și multe flori, precum toporași, zambile, lalele, narcise, maci, trandafiri, crini, liliac și mirt. De altfel, Iranul era numit Ghiulistan (trandafir), iar capitala sa – Susa (orașul crinilor). Tot din perioada Antichității datează cunoașterea florilor și în spațiul european, dar aceasta nu se ridică la rangul grădinilor orientale. În Europa, florile reprezentau o ofrandă adusă zeităților sau personalităților, un exemplu edificator în acest sens fiind denumirile date florilor în Grecia antică, precum Narcissus, Adonis, Iris, Nemesis. În Egipt, numeroase grădini erau decorate cu fântâni, arbori pletoși și foarte multe flori, printre care maci, trandafiri, albăstrele, crini, rezedă, mirt, dar cea mai importantă era lotusul. La romani, florile se bucurau de o atenție deosebită, subliniază autorul Milea Preda, în volumul „Floricultura”. Poetul Horațiu spunea că „plantele de ornament, trandafirii și mixandrele, au luat locul altor plante mai folositoare”. În celebrele „grădini romane”, locul principal era ocupat de flori, folosite la împodobirea templor, a locuințelor și a băilor, iar printre cele mai apreciate erau lalelele, zambilele, narcisele, violetele, gladiolele, iar garoafele și trandafirii se cultivau iarna sub sticlă. Pe vremea împăratului Seneca, la Roma, se plantau flori în ghivece, iar împăratul Nero (54-68) patrona așa-numitele „ploi” cu petale de trandafir, închinat zeitei Venus.

Andreea Onogea, Marina Bădulescu, *Plante ornamentale: Introducere în lumea florilor*,
www.agerpres.ro

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - numele țării unde se afla „orașul crinilor”;
 - numele împăratului roman pe vremea căruia se plantau flori în ghivece. **4 puncte**
2. Scrie sursa și titlul articolului din care este extras fragmentul. **4 puncte**
3. Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: garoafele și trandafirii se cultivau iarna sub sticlă. **4 puncte**
5. Transcrie propoziția principală și o propoziție subordonată din fraza următoare, precizând felul subordonatei: *Oamenii au început încă din acea perioadă să folosească florile în scopuri diverse, demne de menționat fiind și grădinile suspendate ale Semiramidei din Babilon, care au constituit una dintre „cele 7 minuni ale lumii antice”*. **4 puncte**
6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin conjuncția subordonatoare *că*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută într-o grădină cu flori. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 puncte; coerența textului – 2 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte; respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 3 puncte; așezarea corectă a textului în pagină – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).